I чужому научайтесь
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 51. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 17-го БЕРЕЗНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 17, 1964 No. 51. VOL. LXXI.

ДЖАНСОН: МИР І ДОБРОБУТ ЦІЛІ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

Вашингтон. — Президент Джансон в телевізійно - радіовому інтерв'ю в неділю 15-го березня щераз з'ясував головні цілі американської політики, якими є мир у світі і добробут в цій країні та в країнах вільного світу. Президент сказав, що не легко стає втримати мир у світі, що є поділений на дві головні групи держав, та що має великий клопіт із цим, щоб забезпечити безпеку нових самостійних держав. Тому роля миротворця, казав Президент, є дуже тяжка і неприємна. В закордонних проблемах Президент думає, що ліпше є діяти повільно, з розвагою і після докладного вивчення проблеми, бо раптові проби розв'язати міжнародні конфлікти можуть принести нещастя. Президент робив огляд своєї та свого уряду праці впродовж 120-ох днів побуту в Білому Домі. В Південному В'єтнамі Уряд ЗДА старається здійснити пляни допомоги тамошньому урядові оборонити себе проти комуністичної партизанки В'єтконґу. Але ЗДА зовсім не плянують активно вмішуватися до спору обидвох В'єтнамів. В справі Союзу для Поступу Президент промовлятиме в понеділок 16-го березня в Організації Американських Держав і в цій промові буде закликати американські латинські країни повести спільну атаку проти економічних недомагань, щоб поліпшити добробут в Західній Півкулі. Щодо допомоги закордонові в бюджеті на 1965-ий рік, то вона становитиме $3.4 більйона. Президент вдоволений із політики свого уряду у відношенні до Панами, Куби, Занзібару і Кипру. Другою головною проблемою Президентового інтерв'ю була справа поборювання убогости в цій країні та ухвалення законопроєкту про охорону громадянських прав. Президент обіцяв вислати Конґресові в понеділок головний проєкт, як поборювати нужду в цій країні, і одночасно заявив, що це тільки початок тієї боротьби, яка зачинається в тій цілі, щоб знищити коріння та причини убозтва в ЗДА. Президент виявив, що його плян поборювання убогости буде здійснюваний за допомогою тих аґенцій, які тепер існують. На думку Президента, немає нічого важливішого для Конґресу, як ухвалити законопроєкт про охорону громадянських прав. Сенат повинен піти слідом Палати Репрезентантів, і Президент вірить, що так воно буде. Президент заперечив поголоски, що між ним і головним прокуратором існує непорозуміння. Джансон сказав, що Роберт Кеннеді добре розуміє, що тепер не є час на кампанію відносно номінації кандидата на віце-президента. Президент гадає, що Конґрес повинен ухвалити закон в справі наслідування на пості віце - президента, але він сумнівається, чи це мусить бути вже на цій сесії Конґресу. Президент деколи не йде за порадою працівників Секретної Служби під час своїх виступів, бо він хотів би бути „народним Президентом", який зустрічається з людьми.

Вбивник Освалда Рубі засуджений до смертної кари

Даллас, Тексас. — Джек Л. Рубі, вбивник Лі Гарві Освалда, оскарженого у вбивстві президента Джана Ф. Кеннеді, був засуджений 14-го березня судом присяжних до смертної кари. Суд присяжних визнав Рубі винним у свідомому навмисному вбивстві і сам суд визначив кару смерти на електричнім кріслі. Оборонець Рубі назвав вирок тріюмфом фанатизму і заповів апеляцію. Мільйони американців бачили проголошення вироку на телевізії. Вирок жюрі звучав: 1) Ми, жюрі, стверджуємо, що оскаржений є винний у злочинному навмисному вбивстві, як про це говориться в акті оскарження, і заслуговує на кару смерти". Голова лави оборонців Мелвін М. Беллай із Сан Франсіско негайно встав після оголошення вироку і почав кричати на адресу членів жюрі, чотирьох жінок і 8-ох чоловіків, всіх білих і всіх протестантів, кажучи, що їх вирок є вислідом фанатизму, і що він внесе апеляцію до вищого суду, де буде справедливість і де не буде упередження. Представник окружного прокуратора заявив, що треба б найперше двох років, щоб можна було виконати над Рубі смертний вирок, враховуючи те, що апеляцію негайно внесуть і негайно її полагодять. Окружний прокуратор Генрі М. Вейд ґратулював жюрі за те, що видало справедливий вирок. Зараз після оголошення вироку вивели Рубі з судової залі, але оборонець міг ще його поплескати по плечі та потішити такими словами: „Не турбуйтеся, Джеку, ми вносимо відклик, і друга розправа не буде в Далласі". Суддя Джо Бравн наказав вартовим опорожнити залю від журналістів і публіки. Чути було слова адвоката Беллая про те, що місто Даллас є одним із хворих місцевостей в Америці. „Коли б ця заразлива інфекція поширилася по цілій країні, тоді тільки Бог міг би врятувати нас" — казав адводат Беллай. На його думку Даллас заплямив себе тим, що 22-го листопада 1963 р. вбито тут Президента, і тепер міська оліґархія хоче засудом Рубі відновити своє добре ім'я. Адвокат Беллай твердить, що суддя Бравн зробив 30 правних помилок під час ведення розправи, і тому легко буде виграти апеляцію проти вироку в справі засуду Рубі. На розправі були сестра Джека Рубі пані Е. Камінсти та брат засудженого Ірл із Дітройту. Пригадка деяких фактів з цього процесу: 24-го листопада Рубі застрелив Освалда в пивниці Сити Голлу, коли вбивника президента Кеннеді — Освалда перевозили до тюрми. Суд над Рубі зачався 17-го лютого. 6-го березня сержант поліції П. Т. Дін зізнав, що Рубі два дні плянував вбивство Освалда і ще 22-го листопада сказав, що він плянує вбити Освалда, щоб „показати світові, що жиди чогось варті". Це зізнання було 6-го березня. Мешканці Далласу невдоволені зі смертного вироку. Вони не хотіли б, щоб Рубі жив в їхньому місті, але їм не є приємно з того факту, що вбивника Освалда засудили до смертної кари.

УКРАЇНСЬКИЙ НЮ ЙОРК У ПОКЛОНІ ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ

Ню Йорк. — Велика Українська Громада цієї світової метрополії склала свій поклін Кобзареві України Тарасові Шевченкові у 150-річчя його народження величавим святочним концертом, що відбувся тут в залі Гантер коледжу в неділю, 15-го березня, о год. 6-ій ввечері. Концерт започатковано співом безсмертного Шевченкового заповіту в композиції М. Вербицького та у виконанні мішаного хору „Думка" (соліст А. Добрянський) в супроводі симфонічної оркестри. В дальшій програмі цей же хор у супроводі симфонічної оркестри виконав кантати до слів Шевченка: кантату Павла Печеніги - Углицького „Б'ють пороги" з Шарльоттою Ордасси - Баранською та А. Добрянським, як солістами, й кантату Б. Кудрика-М. Фоменка „Вибір гетьмана", з А. Добрянським, як солістом. Шарльотта Ордасси - Баранська з Метрополітальної опери виконала в супроводі оркестри композицію М. Гайворонського до слів Шевченка „Сонце заходить" та композицію К. Стеценка „Плавай, плавай лебедоньку", а оперова співачка з Арґентини Галина Минаїв - Андреадіс виконала, в супроводі оркестри, А. Вахнянина „Нема мені порадоньки" та Н. Нижанковського „Минули літа молодії". Як наддаток обидві солістки виконали в супроводі оркестри дует М. Лисенка „Пливе човен". Святочну промову виголосив ред. Іван Кедрин - Рудницький, а артисти О. Кириченко - Шуган і Л. Крушельницька рецитували поему Шевченка „Наймичка." Хором і оркестрою диригував Іван Задорожний. Публіка в поважній частині виповнила велику залю. Імпрезу влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка і Комітет Об'єднаних Американсько - Українських Організацій.

Святочна Академія в честь Т. Шевченка відбулася в Джерзі Сити

Джерзі Сити. — Минулої неділі, 15-го березня, місцева Українська Громада, подібно, як наші громади в Ню Йорку та багатьох інших містах, влаштувала святочну Академію в честь Тараса Шевченка з нагоди 150-річчя його народження. Академія відбулася в великій залі Народного Дому о год. 4-ій по полудні. Американський гимн у фортепіяновому виконанні Марійки Гаврилюк започаткував імпрезу. Відкрив Академію коротким вступним словом голова місцевого Відділу УКК п. Володимир Білик, пригадуючи, що 150-річчя народин Кобзаря України вшанує вся українська спільнота величавим здвигом під час відкриття йому пам'ятника в Вашинґтоні 27-го червня ц. р. Мистецьку частину програми започатковано співом Шевченкового „Заповіту", декламацією Христі Ничай вірша „Березень", як вступну до „Заповіту" та музичного монтажу М. Гайворонського до „Причинної" Т. Шевченка у виконанні учнів Школи Українознавства під проводом учителя цієї школи І. Нинки та при фортепіяновому супроводі О. Олійник з цієї ж школи. Цей сам хор виконав ще Шевченкове „Учітеся, брати мої", а учениця школи Ганна Дидик віддеклямувала „Тарасові роковини". Святочну промову виголосив науковий секретар Управи НТШ в Америці, проф. д-р Василь Стецюк. Могутні почування викликала рецитація Шевченкової поеми „Сон" у виконанні неперевершеного рецитатора Шевченкових слів, сеньйора українських артистів Йосипа Гірняка. Музично - вокальний монтаж з творів Тараса Шевченка у виконанні ансамблю бандуристок при Осередку СУМА ім. ген. Тараса Чупринки з Ню Йорку під проводом П. Данилова закінчив мистецьку програму, а імпрезу закінчено співом українського національного гимну.

УВАН у ЗДА ВІДБУЛА ЧЕРГОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 150-РІЧЧЯ Т. ШЕВЧЕНКА

Ню Йорк. — Минулої суботи, 14-го березня, тут у приміщенні Української Вільної Академії Наук відбулася чергова пленарна конференція цієї наукової установи, присвячена 150-річчю з дня народження Т. Шевченка. З науковою доповіддю: „Олександер Кониський як біограф Т. Шевченка" виступив гість із Монтреалю, д-р Марко Антонович. Доповідач ствердив, що О. Кониський своєю ґрунтовною біографією Шевченка, опублікованою в 1898-1901 роках, поклав початок Шевченкознавству. Матеріяли до біографії Шевченка, що їх зібрав О. Кониський, є й сьогодні цінними джерелами.

УСТ „Чорноморська Січ" відбула Загальні Збори

Нюарк. — Загальні Збори Українського Спортового Товариства „Чорноморська Січ" відбулися тут в присутності 36 членів у власній домівці Товариства в суботу, 14-го березня. Проводила Зборами Президія в складі: інж. Микола Семанишин — голова, Адріян Лапичак — заступник і ред. Зенон Снилик — секретар. Після вислухання звітів Збори уділили абсолюторію уступаючій управі та одобрили загальні напрямки Товариства з рекомендаціями продовжувати дальше працю над активізацією всіх ланок, українізацією їх та притяганням до цих активних ланок якнайбільшого числа нашої молоді. Обговорювано теж справу тіснішої співпраці поміж ланками та управою, та з признанням апробовано зорганізування при УСТ „Чорноморська Січ" окремого відділу Українського Народного Союзу, за що висловлено подяку управі цього нового відділу УНС. Загальні Збори вибрали на пропозицію номінаційної комісії одноголосно нову управу в такому особовому складі на провідних постах: Юрій Іванків — голова, Ярослав Пиндус і О. Сташків — заступники, І. Ґерус — представник до А. Ф. Ліґи, Б. Сольчаник — фін. секретар, С. Коноба і І. Стефуришин — касири, М. Карпентер — імпрезова реф., О. Твардовський — пресовий реф. і інж. М. Семанишин — представник до СУАСТ Схід. Від „Свободи" та Українського Народного Союзу вітав присутніх редактор „Українського Тижневика" Зенон Снилик, який спеціяльно підкреслив гарну співпрацю УСТ „Чорноморська Січ" з цими установами та створення окремого Відділу УНСоюзу при Товаристві.

В АМЕРИЦІ

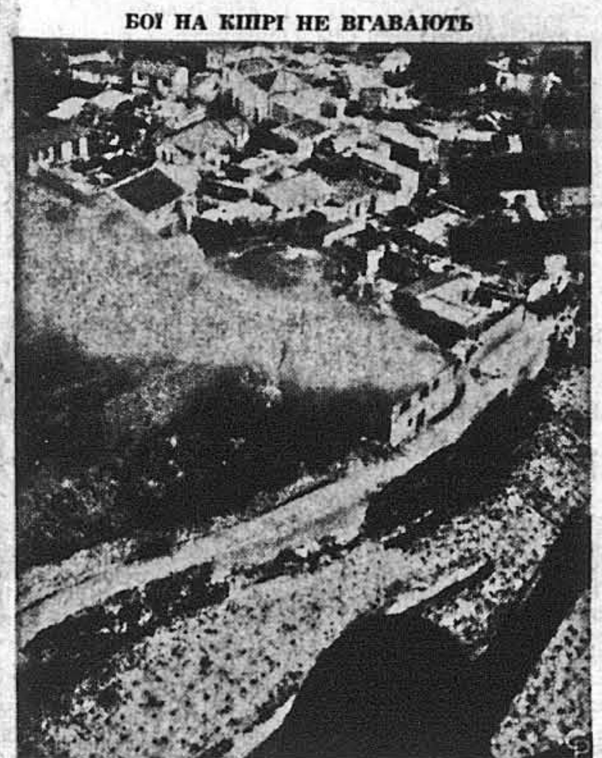
● **Професор університету в Кінстоні,** Онтаріо в Канаді, д-р А. Вест, доповідаючи в Атлантик Ситі, Н. Дж.' сказав, що є такі люди, які є відпорні на діяння отрути, що її переносять комарі, кусаючи людей. Є люди, які не мають алерґії проти комарів, і таким особам не шкодять комарі, хочби їх не знати як покусали. Можна б винайти вакцину проти реакції комарової отрути, але довго тривала б продукція такої вакцини. В Ню Джерзі плянують знищити комарів, щоб зліквідувати ті недуги, що їх розносять ці інсекти.

● **В соборі св. Петра в Римі** урочисто відслонено в минулий четвер бронзову — високу на 7 стіп — статую папи Пія XII. Після смерти того Папи в 1958 році (він помер на 82 році життя), знайдено в його завіщанні вислів бажання, щоб ніяких пам'ятників йому не ставлено. Але Папа Іван XXIII рішив не послухати його бажання і започаткував будову тієї статуї, яку відслонено якраз у 25-річчя коронації Пія XII.

Помер наймолодший міністер прем'єра Пірсона

Оттава. — 14-го березня внаслідок серцевої недуги помер 46-річний міністер податків Джан Р. Гарленд, їдучи залізницею зі своєю дружиною на відпочинок після важкої цілоденної праці в Парляменті. Він був шість стіп заввишки і важив більше як 300 фунтів. В крайовій політиці був чинний від 1949 року і 6 разів був вибираний до Парляменту, і то поважною більшістю, а під час великої перемоги Діфенбейкера в 1958 році він був перевибраний більшістю 5,000 голосів. Міністер їхав на відпочинок при кінці тижня до Норт Бей, Онтаріо.

БОЇ НА КІПРІ НЕ ВГАВАЮТЬ

Вид з гелікоптера на задимлене містечко Ктіма на Кіпрі після атаки грецьких кіпріотів, які обстрілювали з базук та гармат турецьку дільницю в цьому місті.

Загрожує загальний страйк на залізницях вже в цьому тижні

Вашинґтон. — Цього тижня може вибухнути страйк на всіх залізницях цієї країни. Страйк може вибухнути таким робом, що в середу 18-го березня мають почати страйк 5 робітничих спілок проти двох більших залізничих ліній Луїсвіл і Нешвіл та Південної Пацифічної Компанії. Коли дійсно почнеться той заповіджений вже страйк на цих двох лініях, тоді всі інші залізничі компанії у відплату почнуть вводити в життя новий реґулямін праці, який дозволяє звільнити тих робітників, які є непотрібні при змеханізованих залізницях. На такий крок залізничих ліній всі робітничі спілки відповідять загальним страйком. Такий крайовий страйк міг би початися вже 24 години після того, як почнеться страйк проти Луїсвіл ед Нешвіл та Савтерн Пасіфік Ко. Можливо, що залізничі компанії не будуть вводити нового реґуляміну, тільки проситимуть Окружний Суд ЗДА про судову заборону страйку. Залізничі компанії хочуть вести переговори в справі, всіх робітничих спілок і всіх залізничих компаній. А робітниці спілки хотіли б окремо переговорювати з працедавцями. Секретар праці Вірц турбується цією справою, бо не хоче допустити до катастрофи загального страйку.

Помер професор Володимир Державин — літературознавець, поет і перекладач

Мюнхен, Німеччина. — В суботу 7 березня ц.р. помер у німецькій лікарні в Авґсбурзі по довгій і важкій недузі відомий український літературознавець, поет і перекладач проф. д-р Володимир Державин. Народжений 1899 року, Володимир Державин був від 1940 року професором Харківського університету і від 1946 року до останнього часу професором Українського Вільного Університету у Мюнхені. Покійний був автором низки літературознавчих праць, м. ін. про лірику й гумор в Шевченковому „Журналі", про літературну російську мову Квітки-Основ'яненка, про проблему клясицизму та систематику літературних стилів. Йому належать теж статті до видань поезій і праць знищеного совєтським режимом поета - неоклясика і літературознавця Миколи Зерова і книжки перекладів з чужоземних літератур на українську мову і з української поезії на німецьку мову. Останніми роками співпрацював у часописі „Шлях Перемоги", як також у лондонському журналі „Визвольний Шлях", як його мовно-літературний редактор. Був також редактором і співробітником англомовного журналу "Ukrainian Review". Похорон Покійного відбувся дня 10 березня ц.р. в Авґсбурзі.

„Тризуб" переміг „Чорноморську Січ" 3:1

Філядельфійський „Тризуб" здобув перемогу 3:1 над дружиною „Чорноморської Січі" в мистецьких змаганнях Американської Футбольної Ліґи, які відбулися минулої неділі, 15 березня в Нюарку в присутності 300 глядачів. Заслужену виграну закріпив „Тризуб" щойно в останніх хвилинах гри після того, як „Чорноморська Січ" вирівняла рахунок 1:1 на 80-ій хвилині гри. Стрільцем всіх трьох воріт для „Тризуба" був Володимир Чижович, який здобув так званий „гет трік". Одинокі ворота для „Чорноморської Січі" впали зі стрілу нового змагуна Спаїча. В показнику А. Ф. Ліґи стоїть „Тризуб" на першому місці, а „Чорноморська Січ" на четвертому.

УСК Ню Йорк відбув минулої неділі товариські змагання з одинадцяткою „Польських Соколів" з Американської Футбольної Ліґи. Дружина УСК-у, яка виступила у відмолодженому складі, перемогла поляків вислідом 3:0. Воротами поділилися: Пренделґаст 2 і Діяно 1.

В шістковому футбольному турнірі, який почався минулої п'ятниці 13 березня в залі Арморі в Елизабеті, дві українські дружини, а саме УСК Ню Йорк і „Чорноморська Січ" здобули перемоги і завдяки їм ввійшли до дальших гор турніру, які будуть закінчені в наступну п'ятницю. УСК Ню Йорк виграв 3:2 зустріч зі шісткою „Кеннеді" С.К. Стрільцями воріт для УСК-у були: В. Шмотолоха 2 і Клівецка 1. Шістка „Чорноморської Січі" з Нюарку перемогла твердого противника Елизабет С.К. тільки різницею корнерів 3:1, бо рахунок воріт при кінці їх зустрічі був 3:3. Ворота для „Ч. Січі" здобули: Саварин, Ґомез і В. Вільчак.

На наступну неділю, 22 березня, заповіджені футбольні змагання двох чільних українських клюбів на Сході ЗДА, УСК-Ню Йорк та „Тризуба" з Філядельфії за чашу УНСоюзу. Змагання відбудуться на грищі УСК-у в Каледж Пойнті, Н.Й. Початок цієї цікавої зустрічі о год. 3-ій по полудні.

ОРГАНІЗАЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ДЕРЖАВ ХОЧЕ ПРИМУСИТИ ДО ЗГОДИ ЗДА Й ПАНАМУ

Вашинґтон. — Спеціяльна комісія Організації Американських Держав, призначена для полагоди конфлікту між З'єднаними Державами Америки і Панамою, виступила в неділю 15 березня ц.р. з повідомленням, що обидві ці держави погодилися на пропозицію комісії встановити знову перервані перед двома місяцями дипломатичні взаємини між ЗДА і Панамою і полагодити існуючі розбіжності між ними шляхом безпосередніх переговорів. Проголошено таке повідомлення без попередньої консультації з урядами обох заінтересованих держав з виключною, здається, метою, щоб поставити їх перед доконаний факт і примусити їх до пропонованих комісією заходів. Негайно після проголошення цього повідомлення офіційні урядові кола у Вашинґтоні подали до відома, що до години 11 вечора в неділю 15 березня не було ніякого рішення американського уряду в справі започаткування безпосередніх розмов з урядом Панами, ані в справі відновлення дипломатичних взаємин з Панамою, ані теж в напрямку шукання таких чи інших можливостей для розв'язки спірних проблем. Водночас із цим повідомлено офіційно у Вашинґтоні, що уряд ЗДА привітав би відновлення дипломатичних взаємин з Панамою і вдячний за започатковану в цьому напрямку комісією Організації Американських Держав ініціятиву. Пропозиція комісії не може бути зреалізована, бо обидві сторони не добилися ще й досі порозуміння щодо змісту заяв, які мали б бути проголошені президентом Панами Робертом Ф. Чіярі. Головну ролю в цій спробі примусити до згоди ЗДА й Панаму відіграв параґвайський амбасадор Хуан Пляте, голова названої комісії, в склад якої входять представники п'ятьох американських держав. За його почином проголошено також повідомлення про досягнення згоди між обома державами, яке викликало рішуче заперечення збоку американського уряду. Пресовий секретар Білого Дому П'єр Салінґер подав до відома, що офіційне становище уряду ЗДА в цій справі не буде проголошене до понеділка 16 березня. Міґуель Й. Морено, мол., голова панамської делеґації до Організації Американських Держав, заявив, що повідомлення комісії було проголошене в порозумінні з урядом Панами. Пляте заявив, що дальше продовжування спору може мати дуже шкідливі наслідки для міжамериканської єдности.

Президент Франції де Ґоль виїхав у відвідини до Мехіко

Париж. — В неділю 15-го березня по полудні вилетів літаком із Парижу в подорож до Мехіко й інших країн Середущої Америки французький президент де Ґоль. По дорозі літак його зупинився на острові Ґваделюпа, звідки в понеділок ранком вирушив він до Меріди в Мехіко і потім до мехіканської столиці Мехіко Сити. Вибрався в подорож президент де Ґоль, не зважаючи на одержані летунською лінією і пілотом літака попередження про плянований атентат на де Ґоля. Відвідини де Ґоля в Мехіко й інших країнах триватимуть десять днів. Вони почнуться урочистою зустріччю в Мехіко Ситі, де французького гостя вітатиме мехіканський президент Адольфо Льопез Матеос. Перебуватиме де Ґоль в Мехіко до четверга 19 березня і звідтам виїде в дальшу подорож по французьких посілостях — на острів Мартініку і до французької Ґвіяни. Супроводить президента де Ґоля в його подорожі його дружина та французький міністер закордонних справ Моріс Кув де Мюрвіль із 40 особами експертів і секретарів. Восени цього року президент де Ґоль мав би відвідати ряд країн в Південній Америці, в тому Арґентину, Бразилію, Перу й Уруґвай. В американських політичних колах вважають відвідини де Ґоля в Мехіко і пляновану на осінь подорож по інших країнах Південної Америки як намагання де Ґоля посилити французькі впливи на терені Південної Америки і подекуди теж як спробу здистантувати ЗДА на цьому терені. Водночас із цим звертають увагу на факт, що де Ґоль не плянує ніяких відвідин у ЗДА.

Куба стає цукорницею для СССР

Веґітас, Куба. — Кубинський диктатор Фідель Кастро йде на руку Москві і переводить рільничу революцію в цілій країні, бо збільшує продукцію цукру коштом продукції рижу, щоб заспокоїти голод на цукор в комуністичних державах. Совєтські трактори вже орють рижові поля в районі Сієра Невада та підготовляють їх під культуру цукрової трощі. Куба має стати цукорницею для СССР й інших совєтських сателітів. В минулому році цукрова продукція становила 3 800 000 метричних тонн (одна метрична тонна — 2 205 фунтів), але в 1970-му році цукрова продукція на Кубі має збільшитися до 10 000 000 метричних тонн. Треба пригадати, що найбільша продукція цукру на Кубі під час найбільшого добробуту виносила 7 200 000 тонн в 1952-му році. СССР має дати потрібну машинерію, необхідну для змеханізованої продукції, а за те братиме всю надвишку по 6 центів за фунт. Тепер відбувається на Кубі збір цукрової трощі, але преса нарікає, що немає кому працювати на державних фармах і багато сирівцю пропадає в полі.

У СВІТІ

● **Бельгійський уряд** заперечив газетні вістки, наче б американський амбасадор в Бельгії, Даґлес Мек Артур мол.' робив натиск на Бельгію, щоб вона купила танки в Америці, а не у Франції. Бельгійське міністерство закордонних справ повідомило у зв'язку з цією справою, що також Західня Німеччина і Британія запропонували Бельгії продаж своїх танків, але Бельгія ще не вирішила цієї справи.

● **По Японії** подорожує американський амбасадор Едвін Райшауер, який був в Гарвардському університеті професором далеко-східних мов і добре володіє японською мовою, — з своєю дружиною — японкою. Вони відвідують японські школи й святині, виголошують лекції і знайомляться з японськими місцевими діячами. З-посеред 48 японських префектур, себто адміністраційних округ, Райшауер об'їхав вже 31. Він дуже популярний серед японців.

● **Південні корейці'** влаштували велику параду секретареві оборони Робертові МекНамарі і голові шефів об'єднаного штабу ЗДА генералові Максвеллові Тейлорові, коли вони від'їздили в минулий четвер після 5-денного перебування в Південному В'єтнамі. Вони обидва — високі стрункі мужчини, і західні журналісти твердять, що було дивно дивитися, як вони, обвішані вінками квітів, стояли на летовищі, а посередині них — маленька присадкувата постать південно - в'єтнамського прем'єра, генерала Нґуєна Хана.

● **У Ливані** одна ливанська й одна західньо-німецька фірми будують на спілку за 750.000 долярів линвову залізницю на високий на 2.000 стіп шпиль, на якому стоїть статуя Богородиці. В погідний день з того шпилю видно віддалений за 160 миль Кіпр. Ливанські власті сподіваються великого пожвавлення туристичного руху після закінчення тієї будови в 1965 році.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Справжня шана Кобзареві

Широко і бучно, використовуючи всі пропагандивні засоби, святкували цьогорічний шевченківський ювілей на поневоленій червоним московським режимом Україні. Проте, за усією масою офіційних імпрез, промов і виступів у звідомленнях про відзначування 150-річчя Шевченка в Києві та інших містах нібито незалежної Української ССР не згадано, не показано виявів справжнього народного святкування цеї великої української річниці, щирих і глибоких виявів пошани і любови українського народу до свого Генія і Пророка. На урочистих зібраннях, що відбувалися в пишній залі київського академічного театру опери й балету ім. Т. Шевченка та в менш пишних залях обласних столиць, справжніх представників народу — українських селян, робітників, інтелігенції — не було. Всі місця в президії і на залі займали огрядні репрезентанти партії, уряду й офіційних, нібито громадських установ. З промовами і привітами виступали також усе або партійні керівники, або визнані і нагороджені режимом „діячі культури". Не видно представників народу за постатями режимників навіть на фотографіях із зібрання, що відбулося під пам'ятником Шевченка в Києві.

Не проявилося справжнє шанування Т. Шевченка також у виголошуваних із прилюдних трибун промовах і вітаннях. Усякі шелести й корнійчуки, забуваючи про ювілята — Тараса Шевченка — аж захлиналилися в подяках для Москви, для російського народу, для Хрущова за все „добре, що вони, мовляв, робили й роблять для України, для української літератури і мистецтва".

Не зважаючи на партійний характер відзначувань 150-річчя Т. Шевченка, московським сатрапам та їхнім вислужникам на Україні не повелося своєю пропагандою, своїм фальшуванням і спотворюванням ідей Шевченкової творчости і фактів із його біографії приховати від народу справжнього змісту Шевченкового слова. Читаючи і слухаючи, пригадуючи з нагоди 150-річчя безсмертні Кобзареві вірші й поеми, люди на Україні сприймали, відчували й розуміли їх згідно із тим, що в них висловив Шевченко, а не так, як їм пояснюють чи інтерпретують офіційні совєтські цензори і комісари від науки й літератури. І тому вияви справжнього національного розуміння Шевченкового слова проривалися і в деяких промовах та виступах українських письменників і шевченкознавців, особливо ж у творах деяких молодих поетів, присвячених Тарасові Шевченкові.

Це, як і листи з України та багато інших виявів пошани Шевченкові з нагоди теперішніх святкувань 150-річчя його народження дає багато доказів, що за помальованим на червоно режимним Шевченком український нарід з найбільшим пієтизмом вшановує справжнього, не пофальшованого свого Кобзаря. До такого погляду можна прийти навіть роблячи логічні висновки з режимних промов і проклямацій. Не говорили б ті всі режимники з такою впертістю про „дружнє відношення" Тараса Шевченка до російського „старшого брата", якби нарід не вичитував навіть у цензурованих та фальшованих режимом творах Шевченка його гніву і бунту проти „москалів — чужих людей". Не лаяли б ці режимні фальшівники і знеславлювачі Шевченка з такою запопадливістю і „буржуазних націоналістів", якщоб нарід не співчував з ними та не розумів і не сприймав Шевченка і його творчости. Не зважаючи на всі зусилля й намагання комуністів, український нарід добре знає „чия на них шкура" та віддає Кобзареві справжню шану.

Жорна справедливости

В минулий четвер 12-го цього місяця федеральний суддя в місті Чаттануга, в Теннесі, засудив Джеймса (Джіммі) Гоффу, президента наймогутнішої в Америці робітничої спілки вантажників, водіїв, сторожів товарових домів і помічників, на 8 років в'язниці і $10 000 за перекуплювання присяжних у судовій розправі з грудня 1962 року в Нешвілі, Теннесе, де Гоффі закидали зловживання на мільйон долярів. Тодішня розправа скінчилась нічим, бо присяжні не могли погодитися на спільний присуд, але її епілог відбувся саме тепер в Чаттанузі з прикрим для Гоффи вислідом. Джім Гоффа перебуває на волі за кавцією $75 000. Він самопевний, переконаний, що ніколи у в'язниці не сидітиме. Дійсно, відклики, що їх він заповів, будуть тягтися добрих 2 роки, поки дійдуть до Найвищого Суду, і нема гарантії, чи з якихось формальних або інших причин цей засуд не буде змінений. Все ж в американській пресі появилися статті під багатомовним заголовком: „Невже кінець Гоффи?"

Бо Джім Гоффа став в американському світі символом людини, яка використовує безпринципної людини, яка використовує робітничий рух для різних протизаконних штучок і власної користи. Внаслідок саме такої практики в згаданій вгорі робітничій спілці — виключено її в 1957-му році з Американської Федерації Праці — Конґресу Індустріяльних Організацій, а в 1961-му році ту постанову ще раз потверджено, причому за передумову прийняття тієї спілки назад до названої централі американського зорганізованого робітництва поставлено, щоб Гоффа перестав у ній головувати. Спілка вантажників, водіїв, сторожів і помічників нараховує 1 720 000 членів. У 1961-му році, коли підвищено Гоффі річну платню в тій спілці з 50 000 до 75 000 долярів, рівночасно підвищено обов'язковий місячний членський внесок із 40 центів на одного доляра. Іншими словами, щомісячно впливає до каси тієї спілки $1 720 000. З тих грошей втримується, між іншим, великий штаб правників - „лябіїстів" у Конґресі і штаб адвокатів, які боронять інтереси Гоффи та його кліки по судах. Справа відносин у тій спілці і сумна роля Джіммі Гоффи була предметом довгомісячного слідства ще за Д. Д. Айзенгавера в Конґресі, при чому правним дорадником конґресової підкомісії був Роберт Кеннеді, теперішній генеральний прокуратор. Джім Гоффа твердить, що він „невинна жертва" переслідування збоку „упередженого" до нього генерального прокуратора . . .

Жорна справедливости в Америці мелять поволі. Проступники, які розпоряджають великими сумами і організацією, що тероризує противників, можуть довгі роки жити безкарно. А все ж Аль Капоне, якого не можна було засудити за вбивство, бо не було проти нього свідків, помер у в'язниці, до якої попав за — незаплачені податки. І проти Гоффи трудно дістати свідків, бо вони бояться за своє життя. Але коли померкне аввін попаде між жорна справедливости, тоді вже не буде для нього рятунку, якщо він справді провинився в усьому тому, в чому його обвинувачують.

Яків Зозуля

У 25-ЛІТТЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

(1)

15-го березня 1939-го року зібрався в Хусті Сойм Карпатської України. Уже напередодні, 14-го березня, Уряд Карпатської України розіслав телеграми, післанців і викликав телефонічно послів до столиці. На призначену 3-тю годину прибуло вже 22 посли з усіх 32.

Для засідань Сойму була вже приготована заля української державної гімназії, у якій стояла висока трибуна для президії, а перед нею крісла для членів Уряду і з правого боку — для Секретаріяту.

На 32 кріслах перед трибуною мали сидіти посли. Через середину залі проходила перегородка, яка відділяла гостей і публіку від послів. В кінці залі стояли співаки, які прийшли, щоб урочисто відспівати державний гимн.

Тут же примістився з фотокамерою українець з Америки, Каленик Лисюк, щоб увіковічнити відкриття Сойму на звуковому фільмі.

О год. 3:20 члени Уряду зайняли свої місця. Посередині сидів прем'єр - міністер о. Августин Волошин. По правій руці від нього д-р Юлій Брящайко, а по лівій д-р Микола Долинай і суддя Юрій Перевузник. З правого боку трибуни під вікном видів д-р Михайло Кочерган, як секретар Сойму, і д-р Степан Стебельський, як його заступник.

На кріслах послів засіли: д-р Михайло Брящайко, публічний нотар в Хусті; Іван Грига, селянин з Вишніх Верецьок; о. Адальберт Довбак, греко-католицький священик з Ізок; д-р Мілош Дрбаль, адвокат з Хусту, як представник чеської меншости; Августин Дутка, суддя; Іван Ігнатко, селянин з Білок; Василь Клемпуш, торговець з Ясіня; Микола Мандзюк, народний вчитель з Севлюша; Михайло Марущак, селянин з Великого Бичкова; інж. Леонід Романюк, державний урядовець в Хусті; іміґрант з Великої України, Ґріґоріє Мойш, протопоп з Білої Церкви, як представник румунської меншости; Дмитро Німчук, директор крайової обезпечальні; Юрій Пазуханич, шкільний інспектор з Хусту; Федір Ревай, директор друкарні в Хусті; д-р Степан Росоха, директор відділу позашкільної освіти в міністерстві шкільництва в Хусті; Василь Шобей, селянин з Вульхівець; проф. Августин Штефан, начальник міністерства шкільництва в Хусті; о. Кирило Феделеш з Білок і Михайло Тулик, редактор з Хусту.

Послами були також о. Августин Волошин — прем'єр-міністер; д-р Юлій Брящайко, адвокат в Хусті і д-р Микола Долинай, лікар.

Крім прибулих послів були обрані до Сойму, але не прибули з різних причин ще такі особи: Юлій Ревай — шкільний інспектор і міністер КУ; д-р Володимир Комаринський — адвокат, іміґрант з Галичини; Іван Качала — залізничник з Перечина; Степан Клочурак — урядовець і міністер КУ; Василь Пацанич — учитель з Великого Березного; інж. Антон Ернест Ольдофреді — державний підсекретар, представник німецької меншини; Іван Перевузник — селянин з Середнього; Петро Попович — селянин з Великих Лучок; д-р Микола Рісдорфер — лікар з Саляви і о. Юрій Станинець — священик у Вонігові.

За перегородкою на лавках для гостей сиділи: проф. Володимир Бірчак — колишній член Української Центральної Ради в Станиславові; д-р Яків Зозуля — кол. член Української Центральної Ради в Києві; Олександер Севрюк — колишній член УЦР і посол УНР в Берліні; Микола Залізняк — кол. посол УНР у Фінляндії; проф. Віктор Приходько — кол. член Української Центральної Ради. За ними сиділи численні гості з різних міст Чехо - Словаччини та із-за кордону, які приїхали на цей день до Хуста, і багато місцевих громадян.

Згідно з приписами закону і правильника Сойму, засідання відкрив голова Уряду о. Волошин, заявивши, що президент ЧСР д-р Еміль Гаха надіслав свою згоду на відкриття Сойму, застережене йому законом.

Сойм засідав три з половиною години, від 3:20 до 6:50. За цей час Сойм уконституувався, ухвалив конституцію держави, обрав президента та прийняв закон про уповноваження для Уряду. По зложенню присяги послами на руки голови Уряду, обрано президію Сойму в такому складі: проф. Августин Штефан — голова Сойму; посли Федір Ревай і д-р Степан Росоха — заступники голови, суддя Августин Дутка і інж. Леонід Ронюк — секретарі; Дмитро Німчук і Михайло Тулик — упорядчики.

На засіданні Сойму кожна особа була важливою і виконувала свою функцію. Все ж таки найзамітнішою особою залишився д-р Михайло Брящайко, і його промова як референта конституційного закону Карпатської України, а також промови о. Волошина і проф. Штефана, були дуже гарні та патріотичні.

О год. 5:38 голова Сойму заявив, що Уряд подав Соймові проєкт про незалежність, державний устрій, назву, мову, прапор, герб і гимн Карпатської України. Вслід за цим законопроєкт відчитав заступник секретаря д-р Степан Стебельський, після чого одержав слово д-р Михайло Брящайко. Він говорив так:

„Світлий Сойме! По вчорашніх трагічних годинах, коли в головному місті Карпатської України проливалася українська кров, обговорюємо сьогодні під звуки гарматних стрілів перший конституційний закон Карпатської України.

„По тисячолітній неволі наша Земля стає вільною, незалежною і проголошує перед цілим світом, що вона була, є і хоче бути українською. І коли б навіть нашій молодій державі не суджено було довго жити, то наш Край залишиться вже назавжди український, бо нема такої сили, яка могла б знищити душу, сильну волю нашого українського народу.

„Не маємо часу на ширше обговорення. Я певний, що Світлий Сойм ухвалить цей закон, бо того вимагає український народ!"

Ця промова має всього 100 слів і виголошена була впродовж 3-ох хвилин. Але вона покриває тисячолітню історію боротьби українського народу за свою свободу. Вона стверджує факт приналежности Карпатської України в минулому до українського народу, нарешті, заповідає на майбутнє, що цей Край залишається назавжди український.

Ці слова були сильні й переконливі. Вони промовляли до сердець всіх учасників і промовлятимуть до наступних поколінь. На папері вони не відбивають тої динамічности, яку мали при виголошенні їх живим словом. Ті слова були окутані не лише інтонацією, формою і барвою голосу, але мали ще якусь чарівну силу. Всі слухачі ясно відчували, що серце промовця обливається кров'ю, тоді як дух, рішучість, воля і відвага панують над його почуттями.

Конституційний закон Карпатської України мав такий зміст:

ЗАКОН ЧИСЛО 1

Сойм Карпатської України ухвалив цей закон:

§ 1. Карпатська Україна є незалежна держава.

§ 2. Назва держави є Карпатська Україна.

§ 3. Карпатська Україна є республіка з президентом, вибираним Соймом Карпатської України, на чолі.

§ 4. Державна мова Карпатської України є українська мова.

§ 5. Барви державного прапора Карпатської України є синя і жовта, при чому синя є горішня, а жовта є долішня.

§ 6. Державний герб Карпатської України є дотеперішній крайовий герб: медвідь у лівому червоному полі і чотири сині і жовті смуги в правому півполі і тризуб св. Володимира Великого з хрестом на середньому зубі*).

§ 7. Державний гимн Карпатської України є „Ще не вмерла Україна".

§ 8. Цей закон обов'язує зараз од його прийняття.

Ухвалення цього закону вимагало двох засідань Сойму, що відбулося одно за другим на протязі 32 хвилин, від 5:38 до 6:12 по полудні. Закон був прийнятий одноголосно у всіх трьох читаннях всіма 22 послами.

Не було часу, як казав референт, на його ширше обговорення. Надзвичайні події перевалювалися через голови членів Уряду, членів Сойму та всього населення Карпатської України. Кожна хвилина тоді була на рахунку, бо для неї була призначена окрема мета. Правильник Сойму був уложений так, щоб за найкоротший час можна було виконати найбільшу працю, нічого не поминути необхідного і нічого не включити другорядного. Над тим правильником працювала цілу ніч правнича комісія, яку очолював д-р Михайло Брящайко, а його виконання було доручене д-рові Михайлові Кочергганові, синові Буковинської землі, як призначеному Урядом секретареві Соймової канцелярії. У склад тої комісії входили з призначення Уряду 2-го січня 1939-го року такі правники: д-р Михайло Брящайко, — публічний нотар, уродженець Нанкова, як голова; д-р Михайло Кочерган, начальник канцелярії влади КУ — буковинець; д-р Степан Стебельський, референт соціяльної опіки — родом з Галичини; д-р Яків Зозуля, начальник правничого відділу окружної каси хворих в Хусті з Наддніпрянщини; д-р Володимир Комаринський, адвокат і шеф пропаґанди — родом із Галичини. До комісії належав ще з уряду д-р Теодот Галіп, адвокат і редактор Збірки законів і розпоряджень Уряду КУ, колишній крайовий посол до Буковинського Сойму.

Ця комісія, здається, була найближчим дорадчим органом Уряду КУ в його хустецькому періоді діяльности. Вона виготовляла всі правні акти влади, вислухувала звіти у міжнародних справах, давала свою опінію в бюджетових питаннях, намічала кандидатів на державні посади, послів та урядовців, виготовляла інструкції до виборів, вислухувала знавців, учених, письменників, відповідальних керманичів адміністративного апарату в різних питаннях конституції (гимну, прапора, гербу) і допомогала у багатьох інших державних справах.

*) Кінцеві слова: „і тризуб св. Володимира Великого" належать послові д-рові Степанові Рососі, а слова: „з хрестом на середньому зубі" — послові о. Кирилові Феделешові.

ТАРАСОВІ

Коли серцю моєму неспокою треба,
Коли сил воно прагне здобуть для добра, —
Я іду, наш Кобзарю коханий, до тебе
Так, як спраглий у спеку іде до Дніпра.

Я іду не одна: Наче море до скелі приходить,
Щоб тобі уклонитись до ніг, цілий світ,
Бо крізь хмари часу зміг розгледіть ти сонце, що сходить
І життям нелегким наближав його радісний схід.

Ми тобі несемо наші в тебе закохані душі:
Ніжні — яблуні квіт, єдині й тверді, ніби сталь.
І ніяким громам твою велич не зменшить, не зрушить;
Бо з любови народної — твій п'єдестал.

І ніяким вітрам не завіять до тебе стежини,
Ані зливам не змить, ні засипать снігом забуття:
Найміцніші скрижалі — це серце величне людини,
І на них твоє ім'я навіки вписало життя!

. . . Ми йдемо, ідемо . . . Наша думка і порух — єдині,
Наша пісня, як голуб, що б'ється крилом у блакить.
Навіть сивий Дніпро усміхнувся від щастя дитинно.
Чуєш? — Він заспівав, той, хто вмів такі бурі творить!

І пісень тих не треба нікому шукати
По холодних чужинах, заморських краях:
Ніби небо весняне на зорі, багата,
На пісні Україна багата твоя!

— Спи ж спокійно, Кобзарю, під зорями світлого неба! —
Віковічно вирує прадавня Чернеча гора.
. . . Коли людям у серце ясного неспокою треба —
Идуть до тебе вони, наче спраглий іде до Дніпра.

СВІТЛАНА ЖОЛОБ

с. Межиріч
Корсунь — Шевченківського району
Черкаської области

(Із газети для старшокласників „Пролісок" в часописі „Молодь України" (Київ) з 29 лютого 1964)

Богдан Ф. Корчмарик.

ШТУЧНА АСИМІЛЯЦІЯ ЧИ КОНЕЧНІСТЬ ПЛЕКАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ?

(2)

Конечність плекання національної культури

Розглянувши першу можливість нашого прямування і схарактеризувавши її далекойдучі наслідки, переходимо до другої, а саме: конечности плекання національної культури — як окремої етнічної групи, яка входить у склад багатогранної американської спільноти.

При цьому, розглядаючи першу можливість, ми вважали себе за безпретенсійних переселенців, а розглядаючи другу, яка так само, як і перша, випливає із життьової конечности, станемо на позиції політичних еміґрантів. Далі, розглядаючи першу можливість, отже вважаючи себе припадковими переселенцями, ми казали, що коли нас не в'яже ніяке минуле, ніяка прив'язаність до свого рідного і ніяке моральне зобов'язання супроти поневоленої нашої Батьківщини, то нам немає сенсу витрачати зусиль на розбудову нашого громадського і культурно - релігійного життя як окремої етнічної групи, а розглядаючи другу можливість скажемо навпаки.

Якщо ми дійсно хочемо, щоб і інші вважали нас за політичну еміґрацію, якщо ми дійсно дорожимо минулим нашого народу і відчуваємо велику прив'язаність до всього рідного — якщо дійсно вважаємо, що маємо певні моральні зобов'язання супроти поневоленої нашої Батьківщини і якщо ми дійсно занепокоєні долею нашого молодого покоління, то зберігаймо наші традиції, плекаймо нашу національну культуру, зосереджуймо всі наші зусилля довкола розбудови різних ділянок нашого загального громадського і культурно-релігійного життя, бо тільки в такий спосіб зумієм забезпечити наші життьові інтереси як окремої етнічної групи, яка входить в склад американської спільноти, та зберегти наше молоде покоління від повної денаціоналізації і безоглядної асиміляції . . .

Не один скаже: що з того, що маємо свої власні парафіяльні та Рідні Школи, свої власні народні доми, свої загальногромадські та культурно - наукові установи, свої політичні партії та всякого роду молодечі організації, коли загальногромадське і культурне життя нашої еміґраційної спільноти, все одно, не може набрати належного розгону та відповідної динаміки?

(Закінчення на стор. 3-ій)

Лука Луців

Т. ШЕВЧЕНКО — СПІВЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ СЛАВИ І ВОЛІ

(8)

Найбільший тогочасний російський критик Вісаріон Бєлінський писав про „Гайдамаків": „Тут є все, що належиться кожній українській поемі: тут ляхи, жиди, козаки; тут добре лаються, п'ють, б'ють, палять, ріжуть; ну й само собою . . . кобзар . . . співає свої надхненні пісні без особливого сенсу, а дівчина плаче, а буря гомонить". Цей самий критик радив Шевченкові „відкинути претенсії на титул поета". Оці ганебні слова про Шевченка, що їх написав „світоч" російських поступовців В. Бєлінський в передовому журналі „Отечественные Записки" (1842, ч. 5), наводимо за статтею Ів. Кревецького з IV книжки Літературно-Наукового Вістника" з 1905-го року, ст. 43.

Про цю неприємну для комуністичних окупантів України справу Є. Маланюк пише так:

„Занадто гордий і національно-живий був Шевченко, щоб дуже перейматися „однодушним глумом" і шовіністичним сичанням „ліберальної" російської преси. Але рецензії такого предтечі сучасних ідеологів СССР, як славнозвісний „западнік" і „лівий" Бєлінський, що нюхом доброго критика і переконаного імперіяліста відразу оцінив шевченківську небезпеку для Росії, не могли не зробити на душу Шевченка певного враження і не дати поетові цінної науки про „ліберальну Росію". Ця наука підтвердила Шевченкові те, що він національною інтуїцією давно відчув, і стала йому в пригоді при сформуванні його світогляду, що такий закінчений вираз знайшов у циклі „Трьох літ". („Повне вид. творів", том II, ст. 262; вид. М. Денисюка).

Ми навели глумливо-ворожий у відношенні до Шевченка голос Бєлінського на те, щоб показати, як фальшиво інформують совєтські науковці про ставлення московської критики до українського народу. Згаданий уже Л. Коваленко писав, що великий син українського народа Шевченко був під благодійним ідейним впливом Бєлінського (ст. 26), — „учился у „неистового Виссариона", предшественника полного вытеснения дворян разночинцами в нашем освободительном движении" (ст. 26). Також і в згаданій „Історії української літератури" написано, що „Шевченко був спільником і однодумцем російських революціонерів-демократів у боротьбі з віджилим, відсталим, реакційним, у боротьбі проти націоналізму, космополітизму, лібералізму" (ст. 217).

Оця компромітація Бєлінського не давала спокою підлабузникам совєтського режиму, і вони втяли таку штуку, яка можлива тільки в Росії. В „передовому журналі тих часів", пише Є. П. Кирилюк, в „Отечественных Записках" з 1840 року була надрукована прихильна рецензія на Шевченків „Кобзар". В. С. Спиридонов ще в 1939 р. в „Літературній Газеті" висловив припущення, що цю рецензію написав саме В. Бєлінський. „Обґрунтував і довів цю думку Ф. Я. Прийма аж у 1954 р." (Подаємо за Кирилюком, ст. 78-79). І ось справу розв'язано. Бєлінського очищено від шовіністичного і цинічного виступу проти Шевченка, і російські комуністи не мусять соромитися за свого „поступового" божка з 40-их років минулого віку, а українські „блюдолизи", нащадки отих самих, що їх Шевченко змалював у своєму „Сні", можуть хвалити Бєлінського за „виключно позитивну рецензію" і одночасно лаяти „українських націоналістів", які „твердять, ніби Бєлінський неґативно оцінив вірші Шевченка" (Кирилюк, ст. 79, 81).

„Стаття Бєлінського була тенденційним публіцистичним памфлетом проти української літератури й особливо проти її простонародньої тематики . . . Це була стаття на тему, чи „існує на світі українська мова", чи тільки „крайове наріччя", і чи може існувати українська література . . . Бєлінський прийшов до висновку, що тепер уже немає української мови, а є тільки крайовий діялект простолюддя . . . Подавши для прикладу з творів Основ'яненка й Гребінки два коротенькі уступи, що мали ілюструвати наівність „мужицької" тематики українських письменників, що „знудилися" критикові, він іронічно заявляв: „Та й гарна ж література, що дихає самим простацтвом селянської мови та дубоватістю мужицького розуму" (П. Зайцев. Життя Тараса Шевченка, Ню Йорк-Париж-Мюнхен, 1955, ст. 79-80).

Але й сам Кирилюк не може заперечити того, що Бєлінський таки написав іншу рецензію проти Шевченка, а саме на його поему „Гайдамаки". Тут уже не можна нічим викручуватися, тільки треба явно признати помилку російського шовініста. Та Кирилюк нічого не подає з тої рецензії, виправдуючи „великого Вісаріона" тим, що він обурювався проти правого журналу „Маяк", який хвалив Шевченка, і тому вирішив вдарити за це українського поета, його мову та українську літературу . . . Ось тобі етика революційного демократа!

Далі Кирилюк пише в книзі про Шевченка (ст. 102): „В запалі полеміки з „Маяком" Бєлінський дав неґативну, необґрунтовану оцінку поеми „Гайдамаки" на сторінках журналу „Отечественные Записки". Значить, воювали між собою два російські журнали „Маяк" і „Отечественные Записки", але в тому бою вдарив Шевченка, українську мову та літературу російський ліберал і божок не тільки лівих кол минулого віку ,але й теперішніх комуністичних російських ідеологів та їхніх українських підлабузників.

Цікаво, що всі большевицькі оборонці В. Бєлінського уникають наводити слова цього свого корифея — „революційного демократа" і передвісника комуністичного режиму. Оборонці Бєлінського стверджують, що він „помилявся" в оцінці „Гайдамаків" у 1842 році, але не згадують, що виступав він взагалі проти української літератури.

Щоб здобути ласку московського окупанта, деякі вислужники Москви видумали таку штуку, як ми вже згадували: зробили Бєлінського автором прихильної рецензії на Шевченків „Кобзар" із 1840 р. в тих самих „Отечественных Записках" із того року. Але ті оборонці російського критика не подумали, очевидно, про те, що такою обороною вони роблять із нього стовідсоткового дурня. Бо як міг би Бєлінський хвалити Шевченка в 1840-му році, а через два роки після того написати те, що ми вже частинно навели і що зараз доповнимо.

„Нова проба „співів" п. Шевченка, упривілейованого, здається, українського поета, переконує нас ще більше в тому (отже, виходить, що Бєлінський і раніше був проти Шевченка! — Л. Л.), що твори такого роду видаються тільки для потіхи й науки самих авторів; іншої публіки, здається, в них нема. Але коли ті панове кобзарі гадають своїми поемами принести користь для нижчої кляси своїх земляків, то вони дуже помиляються — їх твори для простого народа незрозумілі і не мають у собі нічого, чому б він симпатизував". (ЛНВ, там таки, ст. 42).

У 1841 році В. Бєлінський писав у згаданих „Отечественных Записках" про український альманах „Ластівка", що вийшов у Харкові в 1841-му році, і при цій нагоді виступив проти української літератури. Він там написав дещо таке, чого не згадують Кирилюки, Гнатюки і Васи, називаючи Бєлінського оборонцем Шевченка. Ось ці ганебні слова російського „поступовця", шовіністичного імперіяліста, ідеї якого такі близькі Москві Сталіна і Хрущова:

„Літературною мовою українців повинна бути мова їх освіченої суспільности, мова російська. Коли на Україні може появитися великий поет, то не інакше, як під умовою, щоб він був російським поетом, сином Росії, що гаряче приймає до серця її інтереси, терпить її терпінням, тішиться її радістю" (ЛНВ, ст. 117).

При цьому Бєлінський висловив таку „глибоку" думку: „На українську мову не можна перекласти навіть „Тараса Бульбу" М. Гоголя, а не то „Невский проспект". (Там же, ст. 116).

Р. Степаняк

ХАЙ НАША ДУМА НЕ ЗАГИНЕ!

„Що в кого болить, той про те й кричить" — каже народня приповідка, а нас, старих співаків і, взагалі, „музикантів", болить те, що не знаходимо серед нашої молодої зміни таких ентузіястів вокально-музичного мистецтва, яким визначалось покоління наших батьків та й наше покоління між двома світовими війнами.

Частина нас еміґруючи з рідного краю, повезла з собою в край нового поселення крім любови - туги по рідному краю, ще й усі тії скарби українських культурних надбань, защеплених з любов'ю батьками в її серця. Можемо з радістю ствердити, що українець на чужині корисно представляється на многолюдному тлі інших народів.

Але, слухаючи т. зв. модерних „рак-ен-ролів", чи дивлячись на твори сьогоднішнього модерно-анемічного (з малими виїмками) образотворчого мистецтва, можемо сказати, що тільки сноби, кривлячи душею, не погодяться з нами, що це не є дійсне „мистецтво".

Цей знак часу позначив, на жаль, і деяку частину нашої молоді, що може вже в найближчій будучності фатально відбитися на її духовості.

Одним із головних завдань наших родичів є зберегти душу своїх дітей для української культури, вказати їй спосіб, як розрізняти культурне зерно від полови.

Кажемо про небезпеку „культурного летаргу" — сну, в котрий попадає наша молодь, а часом, на сміх людський, і старша людина під впливом найближчого оточення. Але є спосіб її з того сну збудити. Чи назвемо це атавізмом, чи зовом крови, чи біологічно-психічним комплексом, чи усіма цими назвами разом, це не важне, але важним є отой, часто недоцінований нами метафізичний, містичний зв'язок, що лучить покоління „мертвих, живих і ненароджених" в одну духову і фізичну спільноту, з одинаковим збірним характером, одинаковим світосприйманням, одинаковими ідеалами та естетичним смаком.

Щоб ці прикмети в нашій спільноті задержались, мусить старше покоління стояти на сторожі традиції наших культурних надбань, передаючи їх з любов'ю нашим нащадкам, підкреслюючи її повновартість, а подекуди й більшевартість в порівнанні з культурою інших народів. Коли не робитимемо цього — пропадемо.

Цей досить „довгуватий" вступ має на меті підкреслити важливість плекання одної з найшляхетніших ділянок нашої культури, а саме нашого музично-вокального мистецтва.

Усі погодяться з нами, що пісня в релігійному, соціяльному і навіть політичному життю нашого народу займала, займає і без сумніву займатиме почесне місце. Ми краще всіх інших народів славимо піснею нашого Творця, з піснею на устах умирали на полях слави найкращі з-поміж нас, пісня єднала розсварених і чужими займанщинами порізнених рідних братів, вона, як євшан-зілля, будила зі сну приспаних неволею синів України, вона усе була вірною подругою в радості й горі нашого народу. Чи ж можна її не любити? Чи не гріх великий був би перед Богом і перед пам'яттю наших предків, якби ми не навчили любити її і наших найменших?

Школа не дасть нашим дітям повного національного виховання. Це мусимо самі це зробити. Тут стане нам у пригоді наша пісня. Вона навчить наших дітей рідної мови, вона захистить душі наших дітей від поганих впливів, а може й злочинности, бо шляхетна любов до пісні заповнить тую порожнечу в юних серцях, що її створює під впливом безжурного, ситого життя брак притаманного молоді ідеалізму того середовища, що під його вплив вона все більше попадає.

Ходження на співанки замінить неодному часом безцільне байдикування, привчить до обов'язковости, до громадської праці і до дисципліни. Частий спів впливає дуже корисно на здоров'я молодої людини, розвиває легені, удосконалює віддих, а рівночасно приучує ум до інтенсивного думання, бо ж годі співати складну пісню без умового напруження.

Пісня привчить молоду людину до самостійного й аналітичного розумування, вона розвине її естетику, вона навчить її розуміти і цінити тонкощі поезії, навчить її щиро Богу молитись і зробить серце її чутливим на всі людські емоції. Вона навчить наших найменших любити країну їх предків.

Декілька днів тому зійшлись в Народному Домі в Ню Йорку на дружню пораду старші співаки хору „Думка". Посиділи, погомоніли та й зажурились Шевченковими словами з „Наймички": А хто нас ... поховає, як помремо? Не буде доладу кому й заспівати... „Зміни треба!" Рада - в - раду тай рішили звернутися до Вас, дорогі батьки і матері українські. Посилайте дітей своїх до нас в „Молоду Думку", а ми вже подбаєм, щоб і Вам і нам вийшла зміна на славу!

Правда, деякі діти вже й так перевантажені працею в молодечих організаціях (СУМА і Пласт), в Музичному Інституті, в балетних школах, бо вже в нас так водиться, що хто працює, тому ще додають. Та при добрій волі та посвяті дрібки часу можна довершити багато доброго. Наші бойки кажуть: „На всьо є спосіб, лиш його тра відумати".

Отож ми й „відумали спосіб" і бажаємо відновити „Молоду Думку" і Вас батьки й родичі, запрошуємо до співпраці з нами, щоб в неділю 22-го березня зійшлися дружньо до Народного Дому тай привели з собою всіх співучих хлопчиків і дівчаток від 7 до 13 літ, а там з поміччю Божою почнем добре діло в добрий час.

Авторський Вечір Миколи Понеділка у Вашингтоні, Д.К.

25-го січня заходами вашингтонського Відділу Фундації УВАН у Вашингтоні відбувся Авторський Вечір відомого письменника **Миколи Понеділка.** Голова місцевого відділу фундації УВАН І. Дубровський відкрив цей вечір, привітав М. Понеділка і розповів про завдання Фундації УВАН.

П. Одарченко подав основні відомості про життя й творчий шлях М. Понеділка, а також процитував кілька уривків з рецензій В. Давиденка, В. Жили, В. Лесича, О. Кобця та інших на твори М. Понеділка.

Виступ Миколи Понеділка повністю виправдав високу оцінку його творчости, висловлену в критичних статтях та рецензіях зазначених критиків. Перші два твори, що їх прочитав автор („Журо ж моя, журо", „О, не будіть мене") перейняті глибоким смутком і тугою за рідним краєм. З мистецькою силою автор подав образ малого селянського хлопця, що під диктовку матері пише листа про тяжке життя на селі в жахливі роки „розкуркулення" та голоду. Хлопець глибоко страждає, коли замість цього листа його батько непомітно від матері вкладає в коверт чистий аркуш паперу, щоб уникнути жорстокої кари з боку влади за зміст написаного листа. Минуло багато, багато років... Хлопець став дорослою людиною, живе він у достатках далеко від рідного краю, на чужині. Довгі, довгі роки він не має ніякої звістки з рідного краю, і раптом одержує листа з дому, з великим душевним хвилюванням розкриває його, і з коверта випадає... чистий аркуш паперу. Страх перед лютим терором влади наклав печать мовчання на уста поневолених людей, що живуть у тюрмі народів.

Глибокий зміст, щирий ліризм, тонкий психологізм та розкішна запашна багата мова цього твору вкупі з бездоганним артистичним авторським читанням полонили слухачів. На обличчях у багатьох були сльози... Бурхливими оплесками нагородили слухачі автора.

Друга частина авторського вечора показала іншу сторону літературного хисту М. Понеділка: його блискучий гумор і нищівну сатиру. Свої сатиричні твори „Наша молодь — наші квіти" та „Телевізія" М. Понеділок не читав, а на пам'ять проказував, і це значно збільшило ефект від цих творів. Жива розповідь автора, що поєднував у своїй особі таланти письменника і актора, цілковито захопила слухачів, що до сліз сміялися. Сміх — велика сила, сміх — могутня зброя. І Понеділок зумів її належно використати, щоб ударити по найбільшому лихові — по національному зрадництву, по міщанству, по гидкому матеріялізму еґоїстів.

Трудно сказати, хто переважив: чи Понеділок — письменник, чи Понеділок — актор. Це було справді гармонійне поєднання в одній особі двох талантів — письменницького й акторського. І тому успіх був надзвичайний. Своїм блискучим акторським виконанням Понеділок створив живі образи неґативних героїв своїх творів. Він дуже влучно індивідуалізував мову своїх героїв, їх інтонації і жести. Понеділок — актор допоміг Понеділкові — письменникові яскраво показати неґативні явища в нашому житті.

Цілковитим контрастом до цих викривальних сатиричних творів була прочитана на закінчення програми весела гумореска „Біля пам'ятника Шевченкові у Вінніпезі", в якій показано позитивний образ молодого юнака українця, що народився, так само як і його батьки, в Канаді, але зберіг свою людську й національну гідність та рідну мову своїх дідів і батьків.

Вечір закінчився, але зачаровані слухачі не хотіли розходитися, бурхливими оплесками, оваціями вони вимагали від М. Понеділка, щоб він ще щось прочитав. І Микола Васильович змушений був „на біс" проказати ще один свій твір.

Представник Фундації УВАН висловив щиру подяку Миколі Понеділкові за його успішний виступ та за спріяння Фундації у здійсненні її завдань.

Треба відзначити, що Микола Васильович Понеділок, відмовившись від усякого гонорару, дав можливість передати увесь прибуток з цього вечора на добре діло — на потреби Української Вільної Академії Наук у ЗДА. Отже йому належить подвійна подяка!

П. В.

ШТУЧНА АСИМІЛЯЦІЯ ЧИ КОНЕЧНІСТЬ ПЛЕКАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ?

(Продовження зі стор. 2-ої)

Нас окутує все більше й більше свого роду непевність, відчуваються якась внутрішня роздвоєність та почуття меншовартости... А щонайважніше, наше молоде покоління з кожним днем все більше від нас відчужується, втрачає пошану до всього нам дорогого і рідного, і ми майже не знаходимо можливостей, щоб можна було його рятувати?!...

Все це правда, і ми не маємо наміру цього невідрадного явища заперечувати. Все ж таки, усвідомлюючи загальноприйняте правило, що немає наслідків без певних причин, так само і в даному випадку скажемо, що ми опинилися в такій застрашаючій ситуації головно через невиясненість наших еміґраційних позицій — через брак всестороннього самопізнання та через невиробленість національної гордости.

І знову тут, так само, як і на початку, мусимо підкреслити, що головна вина за створення і утривалення цих причин в першу чергу спадає не на що інше і ні на кого іншого, як тільки на нас самих. Бо якби ми остаточно скристалізували наші еміґраційні позиції і рішили, яким шляхом повинні ми прямувати, то, зосереджуючи всі наші зусилля в одному певному напрямку, напевно надали б життьовим процесам нашої спільноти належного розгону і відповідної динаміки...

Треба мати на увазі, що усунення цієї першої найголовнішої причини, яка зупиняє динамічний розвиток життьових процесів нашої спільноти, як окремої етнічної групи на цьому континенті, залежить виключно від нас. Тим більше, що в Америці ніщо і ніхто не стоїть нам на перешкоді у вибиранні того шляху, яким ми і наше молоде покоління хотіли б прямувати.

Оскільки вичислені нами друга і третя найголовніші причини наших недоліків тісно між собою пов'язуються і одна одну в позитивному чи від'ємному відношенні доповнюють, тим самим і їх можливе усунення розглянемо спільно, характеризуючи тільки різновидні аспекти.

І знову тут доводиться нам звернутися до тієї істини, що головна вина за те, що в нас немає виробленої самопошани, що ми відчуваємо своєрідну внутрішню роздвоєність, що нас переслідує почуття меншовартости і що наше молоде покоління від нас відчужуються, в першу чергу спадає ні на кого іншого, як на нас. Бо якщо б у нашій свідомості безнастанно нуртувало, що ми є нащадками славних предків, які штурмували Царгород і ходили походом на далеке Індійське царство; якщо б перед нашими очима розкривалися криваві картини завзятої боротьби великих київських князів з дикими ордами, які страшною навалою впродовж століть сунулися на наші землі; якщо б ми пам'ятали геройські подвиги славних козацьких полків у боротьбі з різними наїзниками Заходу, Сходу та Півночі, як щоб ми не забували, що український народ ніколи не складав зброї в боротьбі за свої існування, то нас не окутувала б своєрідна непевність і не переслідувало б те притаманне нам почуття меншовартости...

Далі: якщо б ми зуміли відтворити в нашій уяві ту подивугідну велич і могутність київського княжого престола, який за часів панування наших славних князів Володимира та Ярослава стояв на такому високому політичному рівні, що майже не було ні одного з християнських володарів тодішньої Европи, який не хотів би з ним династично споріднитися; якщо б домінувало в нашій свідомості, що, почавши з часів В. Хмельницького і кінчаючи Визвольними Змаганнями український народ виразно і недвозначно виступав в обороні своїх державно - політичних і національних інтересів, і якщо б ми пам'ятали, що українська нація першою виступила проти червоної навали, яка стала новою страшною загрозою для всього вільного світу, то не відчували б ми внутрішньої роздвоєности і не бракувало б нам почуття національної гордости. Навпаки, ми були б горді з того, що ми є нащадками славного народу, який, не зважаючи на надзвичайно тяжкі політичні обставини, вже давно скристалізував своє національне обличчя й засвідчив перед світом свою історичну живучість.

І на кінець — якщо б ми усвідомлювали, що висока київська культура, яка разом з християнською вірою поширилася по всіх землях східньоевропейського простору, не тільки домінувала на Сході Европи впродовж довгих сторіч, але і увійшла в основу своєрідних національних культур слов'янських народів, і якщо б ми пам'ятали, що відроджений у XVII і XVIII сторіччях Київ був головним рушієм культурно - релігійного відродження майже всіх народів Православного Сходу, то ми не нехтували б нашими звичаями та обичаями, нашими традиціями, нашою національною культурою.

Що більше — якби ми зуміли майстерно і об'єктивно відтворити ці світлі сторінки нашого історичного минулого перед очима нашого молодого покоління, то воно напевно не відчужувалося б від нас і від усього нам дорогого й рідного, навпаки — воно не тільки шанувало б свої власні традиції, не тільки зберігало б власну культуру і гордилося б своїм національним походженням, але й виступало б в обороні життьових та національних інтересів нашої поневоленої Батьківщини.

Висновки:

Закінчуючи цей стислий огляд надзвичайно актуальної проблематики, мусимо заввважити, що, розглядаючи ці два протилежні аспекти нашого еміґраційного прямування, ми не маємо наміру вказувати, який напрямок поодинокі члени нашої еміґраційної спільноти повинні вибирати і яким шляхом повинні прямувати. Ми тільки намагалися об'єктивно проаналізувати ці два можливі аспекти і скарактеризувати їх далекойдучі наслідки. Натомість самий вибір того чи іншого напрямку залишаємо відкритим питанням, на яке кожний з нас повинен відповісти сам.

Ми можемо тільки додати, що коли ми не хочемо бути лише безпретенсійними переселенцями, коли не маємо наміру затратити свого національного обличчя, не бажаємо стати погноєм для підсилення інших етнічних груп і опинитися в рядах своєрідних „перевертнів", то зосереджуймо всі наші зусилля довкола розбудови громадського і культурно-релігійного життя, щоб таким чином не як „безбатченки", а як рівнорядний партнер, як окрема етнічна група, з своїми власними традиціями і своєю національною культурою, увійти в склад американської спільноти.

Зокрема, якщо не хочемо, щоб наше молоде покоління виховували „адська машина" і „вулиця", якщо не хочемо, щоб воно затратило свою національну свідомість і цілковито денаціоналізувалось, то зосереджуймо нашу увагу довкола розбудови шкільництва, щоб воно стало головним вогнищем плекання наших традицій та нашої національної культури на цьому континенті.

(Кінець)

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" І ЇЇ ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми:

ЛИСТА Ч. 23

П. Гарасимів, Річмонд	$10.50	Н. Бабяк, Нова	2.00
О. Вовк, Трумбол	8.00	Н. Свистун, Северна Парк	2.00
Марія Білозор, Юніон Сіті, За невикуплений білет на концерт УНО	5.00	Д. Дмитришин, Асторія	2.00
д-р М. Зарицький, Бруклин	5.00	І. Макаренко, Клифтон	2.00
В. Бабух, Клівленд	5.00	І. Пиндус, Сиракюз	2.00
А. Дорошенко, Шикаго	5.00	Л. Рудавський, Шілер Парк	2.00
П. Левенець, Форест Гілс	4.00	А. Кухар, Асторія	2.00
І. Дзіндзюра, Філядельфія	4.00	Н. Корчак, Дерри	2.00
д-р Е. Стецьків, Тонаванда	4.00	Я. Мілявський, Асторія	2.00
Н. Кіцила, Шикаго	4.00	М. Бурлака, Геммонд	2.00
А. Ткачук, Милтавн	3.00	Е. Мінчак, Честер	2.00
В. Яровенко, Плейнфилд	3.00	М. Дудич, Карнеґі	2.00
В. Пері, Нюбурґ	3.00	В. Мудрий, Сонисайд	1.00
О. Котик-Степанович, Ваш.	3.00	А. Василенко, Вартон	1.00
В. Марусяк, Торонто	3.00	Д. Сорока, Вашинґтон	1.00
М. Гречило, Мілвокі	3.00	Ю. Лукащук, Петерсон	1.00
М. Душко, Річмонд	3.00	В. Шеремета, Ірвінґтон	1.00
Н. Пігура, Джексон	3.00	А. Стельмах, Сакраменто	1.00
І. Борисенко, Пеорія	3.00	Б. Вілинський, Ірвінґтон	1.00
д-р П. Джуль, Дітройт	3.00	В. Ганула, Бостон	1.00
О. Строцький, Пасейк	3.00	І. Тинда, Джерзі Сіті	1.00
М. Медвідь, Клівленд	3.00	Р. Ткач, Філядельфія	1.00
І. Шпилько, Дітройт	3.00	Р. Іванило, Ірвінґтон	1.00
Е. Бровар, Шикаго	3.00	А. Шкільна, Орендж	1.00
П. Олексієнко, Денвер	3.00	Р. Мацура, Бруклин	1.00
Д. Кефор, Пукіпсі	3.00	І. Фостаковський, Гоналдейл	1.00
М. Кузьменко, Клифтон	3.00	А. Беднарж, Трой	1.00
П. Садович, Джансон Сіті	3.00	М. Кресор, Бофало	1.00
А. Ярій, Рачестер	3.00	С. Чопек, Мидленд	1.00
О. Касюхнич, Ванкувер	3.00	А. Калепюк, Ню Йорк	1.00
Т. Федан, Амстердам	3.00	Т. Тишівський, Ютика	1.00
Р. Голембйовський, Асторія	3.00	В. Корняк, Сиракюз	1.00
С. Петрунцак, Шикаго	3.00	М. Якимишин, Рачестер	1.00
О. і І. Захаркін, Ок Парк	3.00	П. Сперека, Ірі	1.00
М. Брикович, Монтреал	2.20	А. Трембов, Ортанна	1.00
М. Шкип, Клівленд	2.00	М. Ярош, Торонто	1.00
О. Подоля, Албіон	2.00	М. Кобаср, Гастінґ-он-Г.	1.00
о. В. Коваленко, Контесвила	2.00	С. Сушинський, Янґставн	1.00
А. Грицишин, Глен Соей	2.00	Н. Деревянка, Вудсайд	1.00
М. Осідач, Ню Йорк	2.00	Д. Мітулінський, Амстердам	1.00
Е. Волошин, Гарфилд	2.00	С. Трістан, Трентон	1.00
В. Завуля, Лепір	2.00	Е. Дешко, Лос Енджелес	1.00
П. Шевчук, Філядельфія	2.00	А. Захарчук, Данеллен	1.00
		П. Івасишин, Іст. Ст. Луїс	1.00
		М. Червінський, Гартфорд	1.00

Короткі вісті

● „Труд", орган совєтських псевдоробітничих спілок, називає „провокацією" вістку в західньо-европейській пресі, наче б представники совєтських „робітничих спілок" мали взяти участь в еспанському робітничому конґресі. Большевики, лаючись проти еспанських „фашистів", промовчують, що в Совєтах також не існує ніякого вільного організованого робітничого руху і життя, і воно також підпорядковане державно-партійній адміністрації.

● „Голосуйте за Партію праці, якщо хочете мати мурина за сусіда" — такі анонімові летючки появились в Британії у передвиборчій кампанії. Британські соціялісти закидають консерватистам, що вони використовують расові суперечки в Британії для своїх виборчих цілей.

● Генерал Мустафа ель Барзані, лідер національно-визвольного руху курдів в Іраку, де курди довгі роки вели партизанську війну проти іракської адміністрації, стрінувся з генералом Абдель Рахманом Аріфом, братом президента Іраку Саляма Аріфа, іракським міністром закордонних справ і губернатором провінції, заселеної здебільша курдами, щоб промостити шлях до остаточного замирення між курдами й іракським урядом. Недавно проголошено між ними перемир'я. Ірак звільнив 4.000 - 6.000 політичних в'язнів курдів, а курди звільнили коло 400 іракських полонених.

RODA

INDEPENDENT PRODUCTION
Box 175
Hollywood 28, California

РОДА продукція з Голивуду подає до загального відома, що фільм під назвою „ВАЗИЛІКА СВ. ПЕТРА" починає висвітлятися по українських громадах в Шикаґо й околиці під зарядом п. Петра Пуцили. А в стейтах Ню Джерзі й Пенсилвенія також починає висвітлятися під зарядом п. Івана Понятишина. РОДА продукція призначила частину доходу з Шикаґо й околиці на розбудову української католицької Катедри в Шикаґо й на Український Конґресовий Комітет в Америці. З стейтів Ню Джерзі й Пенсилвенія, — РОДА продукція призначила частину доходу на будову української католицької Катедри в Філядельфії і на Український Конґресовий Комітет в Америці. Призначений дохід на згадані цілі буде пересланий по кожному висвітленню фільму на призначену ціль п. Петром Пуцилом і п. Іваном Понятишином.

Коли фільм „Базиліка св. Петра" загостить до Вашої громади, то Ви всі, — молоді й старші старайтеся побачити той фільм, що випродукувала перша з ліцензією українська фільмова продукція в Голивуді, що зветься „РОДА". Хоть про цю нашу молоду фільмову продукцію дуже мало пишеться в нашій пресі, — то однак вона тут в Голивуді у фільмовій індустрії заінтересувала українською справою пресу, журнали і магазини. До цієї пори в них не було жадної згадки, що український нарід існує на тому світі. Щобільше, за голосом „РОДА" продукції багато наших акторів почали собі пригадувати, що вони також походять з українського роду. В короткому часі наша праця хоть з перешкодами від своїх і чужих вдержується на поверхні тої великої компетиції й фінансово незалежна від жадних чужих впливів та банків.

Інж. Родіон Сліпий

(Огол.)

Українська Вільна Академія Наук у США
УРОЧИСТА ПЛЕНАРНА КОНФЕРЕНЦІЯ
на відзначення
150-РІЧЧЯ НАРОДЖЕННЯ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ДОПОВІДЬ ЮРІЯ ШЕВЕЛЬОВА:
ШЕВЧЕНКО І ЛІТЕРАТУРНІ ТЕЧІЇ 40-Х РОКІВ XIX СТОЛІТТЯ
Конференція відбудеться
в суботу 21-го березня 1964 року о 7-ій год. вечора
в будинку Академії: 206 Вест 100-та вул., Н. Й.
УПРАВА АКАДЕМІЇ

Українці у Філядельфії!
Дня 21-го березня 1964 р.
в год. 8-ій вечора
в залі **БЕНДЖЕМІН ФРЕНКЛІН ГАЙСКУЛ**
при Брод і Ґрін вул. у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ
— відбудеться —
СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ
З ПРИВОДУ
відзначення 25-ліття з дня проголошення
КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ
САМОСТІЙНОЮ ДЕРЖАВОЮ
В ПРОГРАМІ М. І.:
Промова б. члена Головної Команди Карпатської Січі — д-ра С. РОСОХИ з Торонта, виступ рецитаторки Роми ТУРЯНСЬКОЇ з Шикаґо; оперної співачки Галини МИНАЇВ-АНДРЕАДІС; спільний хор Православних парафій Філядельфійського Деканату.
●
Академію звеличить своєю участю та словом б. Голова Сойму Карпатської України
Проф. А. ШТЕФАН.
До масової участи запрошує
ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ

Чортків – Копичинці – Борщів Заліщики
ШИРШІ СХОДИНИ
ЗЕМЛЯКІВ ЧОРТКІВСЬКОЇ ОКРУГИ
з НЮ ЙОРКУ і ОКОЛИЦІ
— відбудуться —
в неділю, дня 22 березня 1964 р.
о год. 3-ій по пол.
в долішній залі
ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ
в НЮ ЙОРКУ (в приміщенні Мистецької Галерії)
149 — 2-га Аве.
На порядку нарад звідомлення Ділового Комітету з проведеної організаційної роботи і про стан збирання матеріялів до „Історично-мемуарного Збірника" та справа чергової товариської зустрічі земляків.
Окремих запрошень не висилаємо. Прохаємо повідомити знайомих.
За Діловий Комітет:
Ольга СОНЕВИЦЬКА, Голова — Мгр. Остап ФІРЧУК, Секретар

СИРАКЮЗИ, Н. Й. ВШАНОВУЮТЬ
150-річчя
Безсмертного Кобзаря України
Тараса Г. Шевченка
ЮВІЛЕЙНИМ КОНЦЕРТОМ
Неділя, 22-го березня 1964 р. Година 6-та вечора
Regent Theater 820 E. Genesse Street
УЧАСТЬ ПРИЙМАЮТЬ:
СВЯТОЧНЕ СЛОВО Й ПРОМОВА: Ілля ГОРОДЕЦЬКИЙ, Степан ЧОРНІЙ
ХОРИ: ЧОЛОВІЧИЙ „СУРМА" Під керуванням З. М'ЯКОГО
МІШАНИЙ УПЦЕРКВИ Диригент о. Л. СКЛОННИЙ
МИСТЦІ СЛОВА: Ірена ЛАВРІВСЬКА, Ніна СТЕЦЬКІВ, Леся ЛИСАК, Євген КУРИЛО
СОЛІСТКА: Ева СТОЛЯРЧУК-БІМС, сопрано
„Не забудьте пом'янути!.."
КОМІТЕТ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ, Відділ у СИРАКЮЗАХ

Ділимося сумною вісткою, що довголітній член нашої Дирекції
сл. п. МИКОЛА ЧОПИК
помер по довгій і важкій недузі дня 10-го березня 1964 р. в Ню Йорку.
Похорон — в суботу, 14-го березня 1964 року з Церкви св. Юра в Ню Йорку на цвинтар Оливна Гора в Кинсі, Н. Й.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
ДИРЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ в Ню Йорку

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Блаженної Пам'яті
ВАСИЛЯ РІЗНИКА
ПОМЕР 22-го БЕРЕЗНЯ 1963 РОКУ
ПРОСИМО ПРИЯТЕЛІВ І ЗНАЙОМИХ ПОМ'ЯНУТИ ДОБРИМ СЛОВОМ.
Родина

Суд оскаржує в обмані автора книжки „Кальорії не рахуються"

Бруклин, Н. И. — Федеральний суд оскаржив в обмані д-ра Германа Таллера, автора книжки „Кальорії не рахуються". Від листопада 1961-го року продано цієї книжки більше як один мільйон. Крім того продано на $500,000 капсульок, які мали спричинити відтовщеневе лікування. По 5 місяцях припинили продаж тих капсульок як безвартісних, а тепер суд має судити автора книжки „Кальорії не рахуються" і ті фірми, які продукували і продавали безвартісні соняшникові капсулі. Фармацевтичні фірми знаходяться в Глен Кові, Лонґ Айленд, Ню Йорк. Книжку видала фірма „Саймон і Шустер", і вона коштувала $3.95. Більше як рік тому агенти Федеральної Адміністрації в справі харчів і ліків сконфіскували цих капсуль вартости $30,000 і забрали 1,600 примірників обманчої книжки. Автор книжки писав, що можна схуднити, коли споживається деякі товщі,. такі як олія з соняшника. Ця олія була в капсулях, які рекомендувала книжка, і на якій робили добрий інтерес фармацевтичні фірми з Глен Кова. Прокуратор заявив, що худнути можна за порадою лікаря, споживаючи менше кальорій, а не за порадою обманців, що хочуть заробляти гроші на людській біді.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ у „СВОБОДІ"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного Великоднього числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань. Ціни оголошень.

1 цаль через 1 шпальту .... $ 3.00
1 цаль через 2 шпальти 5.00
2 цалі через 2 шпальти 10.00
3 цалі через 2 шпальти 15.00
4 цалі через 2 шпальти 20.00
5 цалів через 2 шпальти 25.00
6 цалів через 2 шпальти 30.00
та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загал нашого Громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

Зголошення святочних побажань, **РАЗОМ З ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ**, залежно від величини оголошення надсилати до:

За новим стилем до 20-го БЕРЕЗНЯ ц. р.
За старим стилем до 25-го КВІТНЯ ц. р.

"SVOBODA" — 83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

ДЕБЮТАНТКИ НА ВЕЧЕРНИЦЯХ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ" В НЮ ЙОРКУ, 15-го ЛЮТОГО 1964 РОКУ

Від ліва: (1) Марта Дармохвал („кавалер" Богдан Воробець), (2) Єлисавета Форманюк (Микола Навроцький), (3) Муся Гойдиш (Ігор Самокішин), (4) Христя Кузьмович (Роман Савицький), (5) Христя Павлик (Володар Кузик), (6) Ірина Насадюк (Роман Рудницький), (7) Теодозія Мудра (Роман Ломницький), (8) Таня Фесенко (Ігор Попович), (9) Ольга Кіра (Степан Рудик), (10) Мотря Тимчук (Мирон Воробець), (11) Оксана Козак (Доріян Рудницький), (12) Марта Михалевич (Степан Л. Ґаврилюк), (13) Ірина Костирка (Роман Крочак), (14) Наталка Януш (Анд. Шуль), (15) Мотря Малюца (Юрій Головінський), (16) Мирослава Головінська (Модест Соболта), (17) Оксана Занко (Юрій Савчин), (18) Марта Білан (Нестор Нинка), (19) Леся Тернопільська (Юрій Степаненко), (20) Ірина Пилипчак (Микола Матейко), (21) Роксоляна Хабурська (Олег Мітрінка), (22) Тамара Безсонів (Андрій Івасівка), (23) Соня Слободян (Ярослав Ґуців), (24) Люба Ровенко (Юрій Савицький), (25) Дениса Котик (Богдан Клюфас), (26) Марта І. Клюфас (Ярко Кіндрачук), (27) Лідія Фарміґа (Богдан Домарацький), (28) Марія Турчин (Юрій Поточняк), (29) Тетяна Мельник (Володар Ворох), (30) Звенислава Путикевич (Володар Стефанишин), (31) Ірина Коминар (Юрій Карпінський), (32) Людмила Матвієнко (Ігор Сидор), (33) Ірина Сторожинська (Євген Брожина) і (34) Христина Юськів (Петро Михалевич).

Крім названих, *з лівого боку стоять:* дир. Іван Поритко, голова Головної Управи Братства кол. Українських Січових Стрільців, д-р Володимир Ґалан, голова Головної Управи Об'єднання б. вояків українців в Америці, і інж. Іван Вінтоняк, організатор виступу Дебютанток. На скрайньому правому боці стоїть пані Христина Навроцька, організаторка Дебютанток, що представляла їх громаді. Світлину робив Осип П. Старостяк. Позаду на стіні — спеціяльно зладжений декоративний образ арт. мал. Олександра Климка.

Президент оглянув знищені повінню райони, вони дістануть федеральну допомогу

Ерланґер, Кентаки. — Президент Джансон з літака оглянув всі ті райони від Пенсилвенії до Міссіссіпі, які понищила під час виливу ріка Огайо, і признав численним повітам федеральну допомогу на відбудову у формі низьковідсоткових позичок. Президент летів деколи на висоті 4,000 стіп і ствердив жахливі знищення в деяких місцях в долині ріки Огайо. Президент висів із літака на летовищі в Сінсіннаті, де сказав, що такого знищення повенню не було вже від 20-ох років. Президент в своєму імені і від всіх американців висловив співчуття тим всім, що є пошкодовані. Президент має оголосити знищені райони за терен крайньої необхідности, і після того мешканці цих районів зможуть рахувати на федеральну допомогу. З Президентом летіли разом 5 губернаторів та група федеральних урядовців. Вони бачили, що численні ріки мали збільшену воду та вийшли зі своїх берегів. В повені згинуло 11 осіб, а матеріяльні втрати обраховують на 50 мільйонів долярів.

Сучасні молоді поети в Україні

Заходами активного осередку „ЗАРЕВА" в Ню Йорку відбувся дня 21-го квітня 1963 р. в Літературно - Мистецькому Клюбі „Студійний день", присвячений сучасним молодим поетам в Україні. Програма „Студійного Дня" складалася з 2-ох частин. В першу частину входило: відкриття — Маріянни Приходько, доповіді: ред. Юрія Лавриненка — Дивнича — „Молода ґенерація поетів в Україні", Осипа Зінкевича — „Характеристика сучасних молодих поетів в Україні" та читання поезій Ліни Костенко, Івана Драча, Миколи Вінграновського, Віталія Коротича, Євгена Гуцала, Ірини Жиленко, Світляни Йовенко та інш. Твори читали: Марко Царинник, Юрій Микуленко, Анна Процик, Марійка Годованець, Володимира Гнатюк, Орися Андрейко і Зоря Подубинська.

Друга частина „Студійного Дня" складалася з мистецької програми, в якій взяли участь: Ірина Кіпа — фортепіянове сольо, Ірина Демидович — деклямація, Юрій Савченко — скрипкове сольо, Анна Гасюк — деклямація і Юрій Савицький — фортепіянове сольо. „Студійний День" треба зарахувати до одних з найбільш успішних студентських імпрез в Ню Йорку.

Студійна Конференція в Торонто

Заходами Українського Національного Об'єднання (УНО) в Канаді, Організації Державного Відродження України (ОДВУ) в ЗДА та Об'єднання Українських Академічних Товариств „ЗАРЕВОВ" відбулася в Торонто (Канада) в днях 15 - 16 червня 1963 р. „Студійна Конференція" при численній участі членів — делеґатів названих організацій і з Канади і ЗДА.

В програмі 2-денної Конференції, що складалася із 3-ох Сесій, входило 7 доповідей, виголошених здебільша кол. провідними членами „ЗАРЕВА".

Завданням Конференції було розглянути ряд проблем і питань, зв'язаних із ідеологією українського націоналізму, уточнити основні принципи і подати їхню правильну інтерпретацію, узгляднюючи при тому нові умови життя.

Доповіді виголосили: д-р М. Антонович (Монтреал) — „Людина - суспільство - нація, соціологічна пов'язаність та етична ґрадація", проф. д-р Б. Боцюрків (Едмонтон) — „Поняття і політично-суспільна функція ідеології", проф. д-р. П. Стерчо (Філядельфія) — „Націоналізм і демократія", проф. Ю. Пундик (Міннеаполіс) — „Сила і слабість московського комунізму", ред. О. Жданович (Париж) — „Національна політика большевиків і національно духові процеси в Україні", Я Гайвас (Нюарк) — „Перспективи української визвольної боротьби й роля української спільнотив Північній Америці", М. Павлюк (Гамільтон) — „Український Націоналістичний Рух, як засіб визвольної боротьби, та його структуральна побудова в світлі сучасних вимог".

В неділю вечером відбувся дискусійний панель на тему: „Проблеми єдности Українського Націоналістичного Руху". В панелю брали участь: ред. О. Жданович, ред. М. Сосновський та д-р Р. Олійник-Рахманний.

П. Д.

З Занзібару видалено автора тамошньої революції — „маршала" Окелло

Найробі, Кенія. — Революційний уряд Занзібару, який прийшов до влади після кривавої революції, що її переведено під проводом „маршала" Джана Окелло, 12 січня ц. р., видалив того свого „національного героя", який переїхав спершу до сусідньої Танґаньїки і там скаржився на несправедливість, яку він зазнав від режиму, що його він сам породив. Окелло не виявив, чому саме між ним і лівим занзібарським режимом виник такий гострий конфлікт, але західні коментатори здогадуються, що занзібарські комуністи и комунофіли не хотіли узалежнювати своєї долі і майбутности від гумору „маршала", команданта тамошньої „збройної сили". У Занзібарі править режим, що складається з африканських націоналістів, які раді би зберігати невтральність між західнім і східнім світами, та виразних комуністів і комунофілів. Одні і другі використали амбітного муляра з Уґанди для зорганізування 300 вишколених на Кубі партизанів для переведення революції проти арабського правління та настановлення нової революційної влади з самих муринських автохтонів.

Де Ґоль втручається в справу Кіпру — бере сторону кіпрських греків

Париж. — Французький президент Шарль де Ґоль несподівано забрав слово в справі Кіпру, заперечивши водночас змістом своєї заяви недавню газетну вістку, наче б Франція запевнила Британію, що вона не займатиме в кіпрській справі становища, суперечного британській політиці. Міністер інформації Ален Перейфіт заявив на своїй пресовій конференції, що де Ґоль висловив переконання, що Цюріхський і Лондонський договори з 1959 і 1960 року, які покликали до життя незалежну кіпрську державу з ґарантіями для турецької меншини на Кіпрі, стали причиною теперішньої кризи на Кіпрі і тому вони кепські і їх треба зревідувати. Ці договори — казав де Ґоль — базувались на принципі одної кіпрської національно-державної спільноти, коли дійсність доказала, що кіпрські греки і турки не можуть становити такої спільноти. — З отих міркувань де Ґоля міркують, що де Ґоль поручає переселення 130.000 кіпрських турків до Туреччини, щоб Кіпр залишився однородною грецькою територією — проти чого рішуче виступає Туреччина і на що, мабуть, не погодиться також Британія. Кіпрський президент вже раніше висловив бажання, щоб де Ґоль став „посередником" у теперішньому спорі за Кіпр. Ґарантами незалежности Кіпру, але й тамошніх прав турків, є Британія, Греція і Туреччина.

● **Йорданський король Гуссейн** був минулого тижня в Об'єднаній Арабській Республіці, а відтіль поїхав до Кувайту і Савді Арабії. Кажуть, що ті його подорожі стоять у зв'язку з журбою, щоб запевнити собі від заможніх арабських держав ту економічну допомогу, яку дотепер Йорданія дістає з Америки: 35 до 50 мільйонів дол. річно. Арабські невтральні країни вимагають від Йорданії, щоб вона „унезалежнилась" від Америки і Британії, але не квапляться з грошовою допомогою, дармащо Йорданія не є економічно самовистачальна.

СІМКОВИЙ ТУРНІР В ШИКАҐО

„Леви" — Словацький С. К. 2 : 0

В оснтанніх змаганнях сімкового футбольного турніру в неділю, 1-го березня в залі Арморі здобули „Леви" перемогу, яка не врятувала їх від деґрадації до Першої Дивізії. При рівному числі точок (4 здобуті) з польськими „Іґелс" мусіли „Леви" закінчити сезон на дев'ятому місці лише через гірше відношення воріт. Разом з „Левами" злетіли з Вищої до Першої Дивізії „Вандерерс". В дванадцяти роках змагань у Вищій Дивізії сімка „Левів" мала двічі чемпіонат, а два рази закінчила гри на другому місці. В наступному році „Леви" вперше гратимуть в Першій Дивізії сімкового турніру.

Перемога над Словацьким С. К. була вповні заслуженою і були це одні із найкращих змагань турніру. Ворота для „Левів" здобули: Куниський і А. Яворський.

„Крила" — „Фіхте-Рамс" 0:1

Сумівська сімка програла цю зустріч несподівано для всіх і опинилася в кінцевому показнику Першої Дивізії на п'ятому місці з точками 9:9 і відношенням воріт 12:10. В сімковому турнірі наступного року „Крила" дальше гратимуть в Першій Дивізії.

Петро Головатий

Посмертні згадки

АННА ФЕДОВИЧ, членкиня Т-ва Клюб Поступовий 70-ий Відд. УНСоюзу в Джерзі Ситі, Н. Дж. померла 21 лютого 1964 року в Lodi, N. J. Покійна походила з с. Стараво, пов. Мостиська, Україна. Полишила у смутку мужа, 2 синів, 3 доньки, брата і сестру в Канаді та сестру в Україні, 6 внуків. Похорон відбувся 25 лютого ц. р. з пох. заведення І. Ковальчика в Джерзі Ситі, Н. Дж. до Укр. Кат. Церкви св. ап. Петра і Павла, а відтак на цвинтар Holy Cross, N. Arlington, N. J.

Вічна Їй Пам'ять!

П. Костик, секр.

ДМИТРО ДМИТРИШИН, член Т-ва ім. Ів. Франка 146 Відд. УНСоюзу в Дітройті, Міш., помер 12 січня 1964 р. на 81 році життя. Покійний народився 8 листопада 1882 р. в с. Кабарівці, пов. Зборів, Україна. До Америки прибув 1908 р. Осиротив 2 синів Івана і Володимира і 6 внуків. Похорон відбувся 16 січня 1964 р. на Mt. Olivet Cemetery.

Вічна Йому Пам'ять!

Ст. Хомик, секр.

ТАРЗАН, ч. 5205. Чортівський плян...

Група Бена підлізла аж до початку галявини... І побачила двоє мавпенят, які гралися на сонці.

— Ах, дядьку Бен! — заверещав із радости Боббі. — Чи міг би я мати одно з них як пестунчика?

Барнес вагався, але нагло виявив свою згоду... Бо ж він вже думав про чортівський плян!